

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Вяра Кюрова

за дисертационен труд за присъждане на образователно-научна степен „доктор“ по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (социално-културната сфера)“, професионално направление 3.8. Икономика, на тема: „Иновативни практики в управлението на образованието в Гърция“, разработен от докторант в редовна форма на обучение
Захарула Христос Ликопулу

Становището е изготвено съгласно заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 103/22.01.2021 г.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният за разглеждане дисертационен труд е посветен на актуален и значим за обществено-икономическата практика проблем. Изследването е насочено към иновативните практики в управлението на образованието в Гърция.

Дисертационният труд е в обем от 161 страници и включва 22 таблици. 24 страници са отделени за приложенията към него, които са представени коректно.

Разработката е правилно структурирана и балансирана - включва увод, обосноваващ актуалността и значимостта на темата на изследването, четири глави, заключение, списък на литературните източници и приложения.

Ползваните литературни източници са 80 и са на английски език. Използваната литература е достатъчно разнообразна и коректно фокусирана към изследвания научен проблем, което за един млад изследовател е много положителна черта. Цитиранията са коректни, съгласно установените стандарти. Използвани са и резултати от проведено от автора собствено анкетно проучване. Богатият набор от литературни източници и друга информация е предпоставка за доброто разработване на проблема.

Считам, че в този си обем тематиката на дисертационния труд добива завършеност, като са обхванати теоретичните, методологическите и приложните въпроси на проведеното от докторанта изследване.

Правилно са определени обектът, предметът, основната научна теза, целта и са формулирани 4 изследователски задачи, насочващи вниманието към основните теоретични и практически проблеми на управлението в образователните иновации. Изследването е методически издържано. То е отграничено по време, място, методология и обхват. Използваните методи за изучаване на проблема са подходящи за конкретното изследване. Докторантката Захарула Ликопулу е проучила и систематизирала голямо количество информация, за да докаже издигнатата научна теза. Заглавието на дисертационният труд е ясно формулирано и е в тясна връзка с научната теза.

Като цяло дисертационният труд се отличава с прецизност, логическа последователност, задълбоченост на изследването и стремеж да се разглеждат проблемите в комплекс, в тяхната взаимна връзка и зависимост.

Уводът задълбочено и аргументирано разкрива актуалността на темата на дисертационния труд.

В първа глава на дисертационния труд са представени теоретико-методологическите аспекти на иновациите в контекста на управлението на образованието. Логично в изложението се разглеждат същността и теоретичните схващания за иновациите и образователните иновации, нивата на образователни иновации и съществените предпоставки за тяхното внедряване. Обръща се специално внимание на общите характеристики, свързани с нови начини или подходи, чрез които преподавателите възприемат и прилагат специфични практики, за да свържат учащите с различните аспекти на образователния процес, като: учебна програма, преподавани материали, учебни дейности и проекти, социална и образователна организация и реорганизация на класната стая, и по-общо преподавателската работа, която по същество и потенциално създава нова учебна среда. Необходимо е да се отбележи, че докторантката достига до извода, че иновациите са многоизмерна концепция с множество възможни приложения в различни сектори и в резултат различни учени подхождат към темата по различни начини и в крайна сметка получават различни резултати и заключения.

Втора глава е посветена на организационната култура и иновации във висшето образование. Акцентите в изложението са поставени върху същността и ролята на организационната култура във висшето образование, разглеждането на университетите като отличителни иновационни организации, проучване на влиянието върху педагогическите иновации, включително пречките, свързани с успешното им

реализиране. Докторантката установява, че в недостатъчна степен е изследвана както степента, до която са въведени механизми за възнаграждение и подкрепа, за да се насърчат промените в поведението и организационните дейности в педагогическите иновации, така и университетската култура, разглеждана на три различни нива, които оказват мощно влияние върху идеологията и системите от вярвания, които характеризират академичните среди и академичните институции.

Трета глава е озаглавена: „Актуални изследвания: иновации, организационна култура и съвременни иновативни практики във висшето образование”. Анализирани са съвременното състояние на висшето образование в Гърция и връзката между иновациите и организационната култура. Интерес представлява изложението, посветено на факторите, влияещи върху възприемането на иновативните практики. Разгледани са организационните и екологични фактори, чийто избор се основава на мощната им теоретична част и емпирични доказателства, демонстриращи своето потенциално влияние върху иновативното поведение, а потенциалът да бъде модериращо или посредническо обстоятелство в отношенията между сътрудничеството, организационното обучение или институционалното съответствие и иновативно поведение.

Четвърта глава заслужава висока оценка, защото в нея е представен технологичен подход към изследване на иновативни практики, свързани с управлението на образованието в Гърция. Вниманието е фокусирано върху методологията на изследването и изследователските инструменти, които са полезни и правилни. Изведени са резултати и изводи от проведено авторово анкетно проучване на 471 респонденти в периода от 1 ноември 2019 г. до 10 март 2020 г. Анализите имат висока научна и приложна стойност от гледна точка разширяването на знанието в областта на иновативни практики, свързани с управлението на образованието в Гърция. Важно приносно значение има разработеният модел за управление на иновациите в образованието.

Направените в края на всяка от четирите глави изводи представляват ясно изразено обобщение на представените становища и резултатите от проучванията, изразяват мнението на автора и акцентират върху някои въпроси с базов характер.

В заключението на дисертационния труд е направено обобщение на резултатите от проведеното изследване и основни изводи.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

Рецензията на дисертационен труд представлява самостоятелно научно-практическо изследване, актуално и значимо за управленската теория и практика.

Авторката формулира следните приноси в дисертационния труд:

1. В резултат на задълбочен и цялостен анализ на предмета на изследване са идентифицирани най-важните условия, които влияят на иновационната дейност в образованието и връзката с организационната култура.

2. Това изследване е нов опит за оценка на практиките и възприятията на самите педагози, където определен вид образователна организационна култура подкрепя или възпрепятства педагогическото иновативно поведение.

3. Нивото на иновации в образователните процеси е положителна статистически значима връзка с нивото на взаимоотношения с доставчиците на образователни услуги и нивото на отношения с държавните агенции. Следователно, колкото по-високо е нивото на иновации в образователните процеси, толкова по-високо е нивото на взаимоотношения с доставчиците на образователни услуги и нивото на връзки с държавните агенции.

4. Резултатите от изследването показват, че специфичните характеристики на нивото на иновации дават възможност за моделиране на управлението на иновациите в образованието, с цел подобряване на адекватността на съвременните изисквания на бизнеса и обществото. Въз основа на горното, както и според мненията на образователни експерти и професионалисти, е създаден универсален *модел* за ефективно управление на иновациите в образованието, който може да бъде допълван, усъвършенстван и адаптиран към всяка конкретна образователна структура.

Основните приноси са формулирани правилно и точно, разкриват извършеното по дисертационния труд и са лично дело на автора. Те са особено значими в научно и приложно отношение.

III. Публикации, свързани с дисертационния труд

Резултатите от разработваните в дисертационния труд проблеми са представени в 3 публикации, което е предпоставка за осигуряването на тяхната известност сред научната общност.

IV. Автореферат и справка за приносите

Разработеният автореферат отговаря на изискванията и съответства точно на съдържанието на дисертационния труд. Справката за приносите отразява конкретните постигнати научни и приложни резултати.

V. Критични бележки и препоръки

Към докторантката могат да бъдат отправени някои критични бележки и препоръки във връзка с бъдещата ѝ работа, както следва:

1. Налице е известно повторение в изясняването на иновациите в първа и трета глава.
2. Необходимо е още по-ясно и категорично подчертаване на собственото мнение по някои теоретични проблеми и засилване на критичността на анализа при разглеждането на становищата на представените автори.
3. Полезно ще бъде докторантката да продължи изследванията си в областта на управлението на иновациите в образованието, особено обогатяване в частта методи и модели с оглед предлагане на решения за ефективно управление на иновациите в образованието.

VI. Заключение

В заключение считам, че представеният за защита дисертационен труд е сериозен изследователски труд, който заслужава висока оценка. Той съответства на изискванията за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Имайки предвид научните приноси, задълбочените изследвания, високото качество и научно-приложната значимост на дисертационния труд изразявам своето положително становище и **предлагам на почитаемото научно жури да вземе решение за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство (социално-културна сфера)” към професионално направление 3.8. „Икономика“ на Захарула Ликопулу.**

01.02.2021 г.
Благоевград

Член на научното жури:
(доц. д-р В. Кюрова)